

Tehnika Vizioniranja u ZAJEDNICKOM PLANIRANJU

Vizionarstvo je aktivnost koja okuplja građane i učesnike u cilju oblikovanja zajedničke vizije za budućnost njihove zajednice (opština, grad, naselje ili selo). Cilj vizionarstva je izrada pisanih i vizualizovanih izjava dugoročnih i strateških ciljeva zajednice za održivo urbanističko i prostorno planiranje. Ovim letkom želimo da promoviramo koncept vizionarstva kao ključan element u lokalnom procesu inkluzivnog prostornog planiranja, koji može da se primeni na sve opštine na Kosovu

Zašto vizionarstvo?

- Inspirisanje, fokusiranje pažnje i mobilizacija svih stanovnika, zajednica, učesnika, političara i službenika za stvaranje željene budućnosti za (opštinsku) sredinu;
- Mobilizacija investitora da investiraju u željena buduća dešavanja;
- Usklađivanje sa Zakonom o prostornom planiranju u obezbeđivanju vizije kao ključnog elementa opštinskog plana razvoja u vašoj opštini;
- Izgradnja konsenzusa i lokalnog vlasništva u vezi opštinskog i urbanističkog plana razvoja;

Mitrovica

Radiionica o Mitrovici bila je prva vizionarska radionica koju je organizovao Program podrške prostornom planiranju opština UN-HABITAT-a. Održana je u januaru 2007. godine.

Zajednička izjava o viziji:

Tolerantan, savremen, prosperitetan, čist, zelen i pristupačan grad na obali reke koji pruža ekonomske, obrazovne i kulturne mogućnosti i sredinu koja je atraktivna za sve.

Motto:

Blago Kosova
Mesto gde se kristali i reke susreću sa tradicijom i kulturom.

Uroševac

Vizionarska radionica o Uroševcu je održana u februaru 2007. godine. To je bila jedna od najintenzivnijih vizionarskih radionica. Ideje i komponente koje su proizašle iz ove radionice prevedene su u konkretne projekte. Jedna od njih bio je centar mobilnosti Uroševca, projekat koji je okupio 43 predloga iz celog sveta u okviru međunarodnog konkursa koji je organizovan 2008. godine.

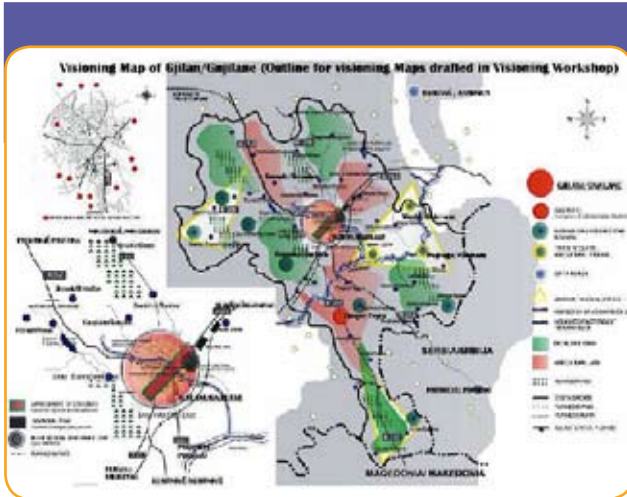

Zajednička izjava o viziji:

Otvoren i perspektivan grad.
Most za ekonomske, trgovinske i kulturne komunikacije.
Otvorena vrata do obale, gde bifurkacija poziva na rekreaciju.
Integracioni grad između glavnih gradova.
Mesto koje promoviše investicione potencijale svojih građana, gde može da se ima bogat život u ekološkom okruženju.

Gnjilane

Radionica o Gnjilanu je poznata po velikoj posvećenosti i opštinskih službenika i civilnog društva u ovoj opštini. Lepi i detaljni crteži koji su proizašli iz ove radionice bili su dobar uvod za konkretne projekte koji će biti realizovani u ovoj opštini.

Zajednička izjava o viziji:

Gnjilane koristi svoju centralnu poziciju kao moderan most između Prištine – Uroševca i Kumanova / Bujanovca, metaforički poznat kao „Dvostruki trougao“. On predstavlja opštinu koja je orijentisana na usluge visokog kvaliteta, koja poštuje održivu životnu sredinu, poboljšava moderne tehnologije na osnovu dinamičnog obrazovnog procesa u cilju povećanja ekonomskog rasta sa glavnim fokusom na poljoprivredu. Stoga, biće razvijeno balansirano urbano i seosko partnerstvo kroz osnaživanje kulturnog identiteta i sveukupnog poboljšanja kvaliteta života.

Prizren

Vizionarska radionica o Prizrenu bila je uglavnom zasnovana na njegovom bogatom istorijskom i kulturnom nasleđu. To se takođe odražava u njegovoj zajedničkoj izjavi o viziji. Divan logo koji je dizajniralo civilno društvo opisuje kreativnost i posebnost ovog grada. Ova radionica je organizovana u junu 2007. godine.

Zajednička izjava o viziji:

Prizren, centar prirodnog i kulturnog nasleđa, sa privredom koja stvara potencijale za razvoj društva i raskrsnica regiona gde preovladava tolerancija i vladavina prava.

Zajednički logo i moto:

Đakovica

Vizionarska radionica o Đakovici je organizovana u junu 2007. godine. U njoj su učestvovali predstavnici civilnog društva, opštinski službenici, kao i kreatori odluka, koji su se obavezali da realizuju kratkoročne ciljeve koji su proizašli iz ove radionice

Zajednička izjava o viziji:

Đakovica, sa bogatim kulturnim, istorijskim i prirodnim nasleđem, grad reka, glavni centar Đakovičke visije i ekonomskog i poljoprivrednog razvoja u regionu. Slobodna carinska zona i grad otvoren za saradnju sa svim gradovima u regionu i Evropi, most koji predstavlja vezu sa svetom preko aerodroma. Zdrava ekološka životna sredina, atraktivna za strane i lokalne investitore. Grad sa modernom infrastrukturom i turističkom ponudom. Grad integrisan u strukture evropskog razvoja, spreman da se suoči sa postojećim izazovima. Univerzitetski grad za obuku određenih profila profesionalaca.

Peć

Radionica o Peći održana je u avgustu 2007. godine. Ona je bila specifičnija od drugih radionica. Vizionarstvo je urađeno za jedan deo grada kao regulacioni plan. Učesnici su ovu zonu nazvali „EST“, a izjava za ovu zonu bila je sledeća.

Zajednička izjava o viziji:

Obrazovna, sportska i turistička zona – „EST“ biće razvijena na obodu Nacionalnog parka Prokletije, između naselja Zatra i Dardanija, parka Karagač i naselja Belo Polje, i biće atraktivna i lako pristupačna iz svih drugih centara regiona. 2015. godine „EST“ centar će biti deo turističke ponude, razvijen kroz konsolidaciju privatnog sektora i njegovu promociju u regionu. „EST“ će biti mesto gde se susreću priroda i zdravlje i tu će biti stvorena budućnost grada. „EST“ će biti centar pameti Metohije, gde će omladina sticati znanje u cilju suočavanja sa zahtevima tržišta.

Junik

Vizionarska radionica o Juniku organizovana je u septembru 2007. godine. To je bila prva radionica koja je organizovana za pilot opštinu. Veoma posvećeni učesnici učinili su da ova opština bude uspešna priča, pri čemu je rezultat vizionarske

Zajednička izjava o viziji:

Junik, kolevka tradicije i institucije „ode“, Etnografski park prirodnog i kulturnog nasleđa, čije će očuvanje generisati održivi razvoj i blagostanje njegovih građana, sa zaslužnim mestom unutar regionalne turističke ponude i evropskih integracija.

radionice bio glavni input za opštinske planske dokumente, OPR i UPR. Dokument o zajedničkoj viziji je usvojen posle opsežne diskusije između učesnika iz Neformalnog saveta civilnog društva i opštinskih predstavnika. Ovaj dokument sadrži sve informacije i zaključke do kojih se došlo u toku radionice, koji su predstavljeni javnosti 13. novembra 2007. godine u kuli Ram Zyberi u Juniku.

Đeneral Janković

Vizionarska radionica o Đeneral Jankoviću bila je jedna od tri radionice za pilot opštine. Kao južna kapija Kosova, opština Đeneral Janković je definisala svoju viziju, fokusiranu na prekograničnu saradnju i ekonomski razvoj sa glavnim fokusom na industriju.

Zajednička izjava o viziji:

Razvijen grad – kapija gde preovlađuju harmonični odnosi između zajednica, industrija, međugranična cirkulacija i zdrava životna sredina, osnaženi tranzitnim turizmom. Smeštaj, obrazovanje, zdravstvo, kultura i sportovi za sve.

Mamuša

Vizionarska radionica o Mamuši je održana u junu 2008. godine.

Predstavnici Mamuše su na vizionarskoj radionici iskazali viziju svog grada kroz sledeći stih:

Izjava o viziji za Mamušu

Mamuša je bila selo,
Mamuša je opština!
Opština Mamuša je puna
poljoprivrednih resursa,
aktuelnih potencijala,
ekonomskih veza,
i snage za stvaranje
drugih alternativnih resursa.

Mamuša je srećna!
Ona ima najbolje poljoprivredno zemljište
na Kosovu!
Njene vrednosti transformišu vetar u
povetarac
u južni i severni deo i sa
očima koje gledaju pravo kroz
Šarplaninu i metohijske planine,
Nadajući se da će videti svoju budućnost!

Mamuša će biti razvijena!
Kroz stvaranje ekonomskih
alternativa
Kroz angažovanje različitih sektora
Kroz spajanje tradicije
sa savremenim
Sa snažnom infrastrukturom
Sa širokim socijalnim prostorima
Sa čistom sredinom,
Za prijatne i snažne ljude,
Kao bogatstvom Kosova i same Mamuše.
Živeli stanovnici Mamuše!

UN-HABITAT aktivno pomaže kosovskim institucijama u oblasti upravljanja, prostornog planiranja i opštinske administracije od 1999. godine. Trenutno, UN-HABITAT sprovodi drugu fazu Programa podrške prostornom planiranju opština (PPPO2) koji finansira Vlada Švedske preko Sida-e. PPPO2 će, u okviru svog trogodišnjeg mandata, nastaviti da podržava opštine u konsolidaciji učesničkog urbanističkog i prostornog planiranja, sprovođenju kapitalnih projekata i ojačaće njihove kapacitete za regionalnu i prekograničnu saradnju.

“Učinimo zajedno gradove boljim”, kao moto

programa, stavlja naglasak na učesničko i inkluzivno planiranje lokalnog razvoja, kojem muškarci i žene ravnopravno doprinose. Dugoročna vizija za budućnost grada je ključni element u procesu planiranja i definisanju ciljeva održivog razvoja čiji je cilj poboljšanje života građana. I sanjanje je deo vizije. Do sada je održano devet vizionarskih radionica sa partnerima PPPO i pilot opštinama. One su okupile različite učesnike, uključujući civilno društvo, planere, medije i predstavnike poslovne zajednice. Izjave o vizijama koje su proistekle iz ovih radionica su prikazane u ovom letku.